

Академія наук вищої школи України

Інформаційний вісник

*№ 3(49)
травень-липень*

Київ – 2006

Академія наук вищої школи України

Інформаційний вісник

*№ 3(49)
травень-липень*

В номері:

- Прем'єр-міністр України
Ю.Єхануров працівникам
наукової сфери
- Звернення відомих жінок України
з приводу загрози українській мові
- Про створення Національного
Світлотехнічного комітету
- Листи до Київського міського
Голови
- Нові публікації

Київ – 2006

*Друкується за ухвалою Президії АН ВШ України від 23 червня 2006 р.
(протокол № 6)*

Редакційна колегія: Литвин В.П., д.в.н., проф. (голова); Александров Є.Є. д.т.н., проф.; Андрейцев В.І., д.ю.н., проф.; Баранник Д.Х., д.філол.н., проф.; Бардачов Ю.М., д.т.н., проф.; Говоров П.П., д.т.н., проф.; Горбатюк Д.Л., д.м.н., проф.; Горбачук І.Т., д.ф.-м.н., проф.; Горохов Є.В., д.т.н., проф.; Грицаєнко З.М., д.с.-г.н., проф.; Дубина М.І., д.філол.н., проф.; Жеребко В.М., д.б.н., проф.; Зверяков М.І., д.е.н., проф.; Зіменковський Б.С., д.фарм.н., проф.; Зозуля І.С., д.м.н., проф.; Зінь Е.А., д.е.н., проф.; Євтушенко С.К., д.м.н., проф.; Ільницький І.Г., д.м.н., проф.; Клапчук С.М., д.і.н., проф.; Кравців Р.Й., д.в.н., проф.; Кузнецов Ю.М., д.т.н., проф.; Мартиненко М.А., д.ф.-м.н., проф.; Мірошніченко С.І., д.т.н., проф.; Ніколайчук В.І., д.б.н., проф.; Пастухов В.П., д.ю.н., проф.; Поляков М.В., д.ф.-м.н., проф.; Попов М.В., д.філос.н., проф.; Процюк Р.Г., д.м.н., проф.; Різун В.В., д.філол.н., проф.; Романовський Г.Ф., д.т.н., проф.; Рудик С.К., д.в.н., проф.; Стецюк В.В., д.г.н., проф.; Табачников С.І., д.м.н., проф.; ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л.Л., д.т.н., проф.; Шутенко Л.П., д.т.н., проф.; Хомич В.Т., д.б.н., проф.; Цудзевич Б.О., д.б.н., проф.; Шакун В.І., д.ю.н., проф.; Шут М.І., д.ф.-м.н., проф.; Дейнега І.І. к.і.н. (відповідальний секретар).

***Свідоцтво про державну реєстрацію – серія КВ №6664
від 31.10.2002 р.***

© АН ВШ України, 2006

**Академія наук вищої школи
України**

Голова редколегії – акад. Литвин В.П.

Редактор – к.і.н Дейнега І.І.
Коректор – Рубан О.В.
Набір та верстка – Білека О.А.

Видання зареєстроване в Державному
комітеті інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України
свідоцтво серія КВ №6664 від
31.10.2002 р.

Видається українською мовою

Загальний тираж – 450 прим.

Адреса редакції
01033, м. Київ-33
вул. Тарасівська, 9-а
офіс 21, п'ятий поверх
т/факс: 227-97-21
e-mail: ashsu@ukr.net

Редакція може не поділяти
точки зору авторів

*Друкується за ухвалою
Президії АН ВШ України
від 23 червня 2006 р.
(протокол № 6)*

© АН ВШ України, 2006 р.

Офіційні матеріали.....	5
Працівникам наукової сфери.....	5
В державний секретаріат Президента України.....	6
Україна в небезпеці!.....	7
Заява Президії Академії наук вищої школи щодо “мовного сепаратизму в Україні”.....	9
Ректорам вищих навчальних закладів України.....	14
Прем'єр-міністру України.....	15
Проект. Національний комітет освітлення України.	18
Київському міському Голові Черновецькому Л.М.....	22
Нові публікації.....	29
Патріарх Філарет. Слово про те, що без любви немає життя.....	29
Ю. Осадчий. Болонському бути в Україні чи не бути?.....	32
І. Горбачук. А.Ейнштейн і фізика.....	37
Зіменковський Б.С. та ін. Стратегія і тактика медичної допомоги.....	42
Пам'ятаємо!.....	50
Рецензуємо.....	56
М.Дубина. Поетика романів Олесь Гончара: компартивний аспект.....	56
С.Мельничук, М.Курганецький. Ідеологія як система цінностей.....	60
Хроніка.....	62
Наші ювіляри.....	67
40 років наукової і пастирської діяльності.....	67
Анатолію Касперському-65.....	69
Віталію Миросю-65.....	70
Станіславу Артюхові-70.....	72
Ігорю Рябченку-45.....	75
Георгію Харпаку-81.....	76
Донецькій політехніці-85!.....	78
Кінець дробнохотівської авантюри.....	82

Георгію Харпаку – 81

Відомості про Георгія Харпака, видатного українського фізика, лауреата Нобелівської премії з фізики 1992 року, досить скупі.

Народився він 1 серпня 1924 року в маленькому містечку Дубровиця нинішньої Рівненської області. На цій українській землі пройшли перші вісім років життя Георгія. На той час територія Дубровиці входила до складу Польщі і багато українських сімей через побутові труднощі емігрувало. Родина Харпаків також 1932 року переїздить до Франції. Георгій починає навчатись у Парижі і вже 1938 року вступає до ліцею Святої Луїзи. Однак починається друга світова війна і Георгій бере участь в Русі Опору – масового національно-визвольного руху народів Європи і Азії проти фашистських загарбників. 1944 року Георгій Харпак був арештований і направлений до фашистського концентраційного табору Дахау. Звільнений у 1945 році. І лише після закінчення війни у 1945 році, він поступає вчитися до вищої гірничої школи. З 1947 року навчається у знаменитому Коллеж де Франс, де слухає лекції видатного фізика Жоліо-Кюрі й починає працювати в його лабораторії. 1955 року Георгію Харпаку присвоюється вчений ступінь доктора філософії з фізики, а з 1959 року він починає наукову роботу в Європейському центрі ядерних досліджень ЦЕРН в Женеві. Це один з найсучасніших і найвідоміших центрів фізики елементарних частинок, де працюють вчені з 12 європейських держав.

Георгій Харпак працював над удосконаленням детекторів для фіксації елементарних частинок, в тому числі й нейтріно. Нейтрінна фізика вимагає створення підземних лабораторій для забезпечення низького рівня радіоактивного фону. Одна з таких лабораторій розміщена під горою Гран Сассо в Італії на глибині 1400 м.

В 1968 році Георгій Харпак сконструював багатодротинкову пропорційну камеру. Це паралельний ряд анодних дротинок, на які подається додатній потенціал (радіус цих дротинок 20 мкм), а зверху і знизу цих дротинок знаходяться катодні площини. Все це вміщається в інертний газ. Кожна анодна дротинка працює як незалежний пропорційний детектор. Це і є основою винаходу Георгія Харпака. Цей пристрій є швидкісним (час між готовністю реєструвати наступну частинку становить 10^{-6} , а вся інформація опрацьовується комп'ютером).

Винаходи Харпака дали змогу досліджувати такі рідкісні взаємодії та складні ядерні реакції, які несуть інформацію про глибинні властивості матерії. Удосконалюючи свої прилади, Георгій Харпак згодом розробив і інші багатодротинкові детектори: дрейфову камеру, часопроекційну камеру, багаторозрядний лавинний детектор, газовий детектор з твердим фотокатодом тощо. Ці наукові здобутки вченого і були відзначені у 1992 році Нобелівською премією у галузі фізики.

Георгію Харпаку виповнилося 81 рік. Він є членом французької Академії наук, почесним доктором чотирьох найшановніших у світі академій, надалі працює в повноті творчих сил, має надії на нові відкриття на благо науки в пізнанні глибинних структурних складових матеріального світу, на благо людства.

Іван Горбачук,
академік-секретар Відділення
фізики і астрономії